

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 302/2022-42

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a sudcov Roberta Šorla a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Mandzák a spol., s. r. o., Zámocká 5, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4To/7/2020 z 12. januára 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa v ústavnej sťažnosti doručenej ústavnému súdu 28. apríla 2021 domáha vyslovenia porušenia práv zaručených v čl. 6 ods. 1 a 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „odvolací súd“) č. k. 4To/7/2020 z 12. januára 2021 a konaním, ktoré mu predchádzalo (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd vyslovil porušenie jeho práv, zrušil napadnuté uznesenie v celom rozsahu a vrátil vec najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Navrhuje, aby mu bola v konaní pred ústavným súdom priznaná náhrada trov konania.

II.

Skutkové východiská

2. Sťažovateľ bol spoločne s [REDAKOVANÉ] rozsudkom Špecializovaného trestného súdu v Pezinku (ďalej len „špecializovaný trestný súd“) č. k. PK-1T/9/2019 z 27. februára 2020 (ďalej len „rozsudok špecializovaného trestného súdu“) uznaný vinným z obzvlášť závažného zločinu falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov podľa § 270 ods. 2 a 4 písm. b) Trestného zákona spáchaného v spolupáchateľstve podľa § 20 Trestného zákona a zo zločinu marenia spravodlivosti podľa § 344 ods. 1 písm. a) Trestného zákona spáchaného v spolupáchateľstve podľa § 20 Trestného zákona. Za to bol sťažovateľovi podľa § 270 ods. 4 a § 41 ods. 2 s použitím § 38 ods. 2 Trestného zákona uložený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní

19 rokov, pre výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia. Súčasne bol sťažovateľovi uložený podľa § 56 ods. 1 Trestného zákona peňažný trest vo výmere 10 000 eur. Pre prípad úmyselného marenia výkonu peňažného trestu uložil špecializovaný trestný súd sťažovateľovi náhradný trest odňatia slobody v trvaní 10 mesiacov. Zároveň bol sťažovateľovi podľa § 76 ods. 1 a § 78 ods. 1 Trestného zákona uložený ochranný dohľad v trvaní 2 rokov. Podstatou trestnej činnosti obžalovaných bolo po vzájomnej dohode s [REDAKOVANÉ] vyhotovovanie falšovaných zmeniek s deklaráciou skutočnosti nekorešpondujúcich dátumov vystavenia, zmenkových súm a indosamentov, ktoré boli predložené k návrhom na vydanie platobných rozkazov podaných v roku 2016 a 2017 Okresnému súdu Bratislava V.

3. Proti rozsudku špecializovaného trestného súdu podali odvolanie, (i) čo sa týka výroku o treste sťažovateľa, prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátor“), (ii) čo sa týka výroku o vine a treste, obžalovaní prostredníctvom svojho obhajcu, a (iii) čo sa týka výroku o náhrade škody, poškodený.

4. Odvolacie námietky prokurátora sa koncentrovali na osobu sťažovateľa. V písomných dôvodoch podaného odvolania namietol prokurátor neuloženie trestu prepadnutia majetku sťažovateľovi a súčasne navrhol uložiť sťažovateľovi trest odňatia slobody vo výmere 20 rokov. Prokurátor navrhol, aby najvyšší súd ako súd odvolací podľa § 321 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok, čo sa týka výroku o treste, u sťažovateľa a sám mu uložil trest odňatia slobody vo výmere 20 rokov so zaradením sťažovateľa pre jeho výkon do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia, ďalej trest prepadnutia majetku a ochranný dohľad na 2 roky.

5. Obžalovaní odôvodnili odvolanie viacerými odvolacími námietkami. V prvom rade namietali porušenie práva na obhajobu vrátane práva byť oboznámený s obvinením. K porušeniu práva malo dôjsť v dôsledku absencie oboznámenia s prísnejšou právnou kvalifikáciou žalovaného skutku, ku ktorej pristúpil špecializovaný trestný súd. Prísnosť rozsudku špecializovaného trestného súdu mala spočívať v tom, že kým obžaloba kvalifikovala prejednávany skutok ako jednočinný súbeh stíhaných trestných činov, špecializovaný trestný súd pristúpil ku kvalifikácii skutku ako viacčinného súbehu, z čoho vyplývalo sprísnenie trestnej sadzby. Porušenie práva na obhajobu a práva na spravodlivé súdne konanie vzhľadom na obžalovaní ďalej v tom, že v konaní pred súdom nedošlo k vylúčeniu podľa ich názoru kľúčových svedkov [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], s ktorými sa tiež nemali možnosť konfrontovať. Obžalovaní akcentovali, že tieto skutočnosti boli namietané v priebehu konania pred špecializovaným trestným súdom, avšak vypočutie a konfrontácia s týmito svedkami sa nerealizovala. Ďalej obžalovaní podotkli, že výpovede dotknutých svedkov z prípravného konania sú podľa ich názoru nezákonné, preto nemohli byť vykonané ich prečítaním na hlavnom pojednávaní. V ďalšej odvolacej argumentácii obžalovaní namietali, že im zo strany špecializovaného trestného súdu nebolo umožnené vykonanie znaleckého dokazovania, pričom znalecké posudky zabezpečené obhajobou s výnimkou jediného znaleckého posudku neboli pripustené. Samostatný zásah do obhajovacích práv ďalej obžalovaní vzhľadom na neposkytnutí súčinnosti špecializovaného trestného súdu pri zabezpečovaní porovnávacieho materiálu na účely znaleckého dokazovania, v dôsledku čoho toto nemohlo byť dokončené. Špecializovaný trestný súd o súčinnosti nevyhnutnej pre zabezpečenie znaleckého dokazovania obhajobou ani nerozhodol. Obžalovaní tiež namietali neumožnenie vylúčeniu znalkyne

■■■■ a neudržateľnosť záveru špecializovaného trestného súdu o netransparentnosti znalcov obhajoby. V ďalšej odvolacej argumentácii obžalovaní poukázali na vymedzenie skutkovej vety rozsudku špecializovaného trestného súdu, v ktorom identifikovali viacero nedostatkov. Ďalej obžalovaní prezentovali názor, že skutok, tak ako vyplýva z rozsudku špecializovaného trestného súdu, nemožno podradiť pod trestný čin falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov podľa § 270 ods. 2 Trestného zákona. Rozsudok špecializovaného trestného súdu je podľa obžalovaných zjavne nepreskúmateľný, neodôvodnený a v mnohých smeroch vnútorne protirečivý s tým, že niektoré skutkové zistenia si vzájomne odporujú a dôkazný stav z nich vyplývajúci nevytvára logickú niť potrebnú pre ustálenie viny. Tvrdenie prokurátora spočívajúce v tom, že nikto z tých, čo zmenky mohol a mal vidieť, ich nevidel, a preto nemohli existovať a boli antedatované, pretože zmenky mohol a mal vidieť len zmenkový veriteľ a zmenkový dlžník, pričom tieto osoby existenciu zmieniek nepopierajú, považovali obžalovaní za nesprávne. Obžalovaní ďalej spochybnili, že účtovná evidencia a s tým spojená kategória „účtovných svedkov“ môže preukazovať ich vinu. Úvahy špecializovaného trestného súdu o tom, že licencia spoločnosti ■■■■ nebola ohrozená, nemožno podľa podrobnej odvolacej argumentácie akceptovať. Ďalšie odvolacie námietky smerovali k nevysporiadaniu sa s obhajobou sťažovateľa, pokiaľ ide o konanie menom spoločnosti ■■■■, ako aj s nedostatkom logiky úvah špecializovaného trestného súdu o nereálnosti zmenkových súm. Následné výhrady obžalovaných sa týkali nezákonnosti dokazovania vykonaného čítaním prepisov z aplikácií „Threema“, „WhatsApp“ a ďalších. V tejto súvislosti pre prípad pochybností obžalovaní navrhli prerušenie konania na účel predloženia prejudiciálnych otázok Súdnemu dvoru Európskej únie, ktoré v odvolaní konkretizovali. Ďalšie odvolacie dôvody boli nasmerované voči prečítaniu odborného stanoviska ■■■■ a znaleckého posudku KEÚ podľa § 269 Trestného poriadku, kompletnosti vyšetrovacieho spisu, nezákonnosti zloženia senátu a zjavnému mediálnemu tlaku vyvíjanému na špecializovaný trestný súd, čím došlo k porušeniu prezumpcie nevinoty. Výrok o treste považovali obžalovaní za neprimerane prísny v dôsledku nereflektovania poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. j) Trestného zákona, pričom odôvodnenie tohto výroku bolo podľa odvolacej argumentácie lakonické a nesúladne s čl. 6 ods. 1 dohovoru. Peňažný trest uložený sťažovateľovi bol podľa argumentačných línií prezentovaných v odvolaní zjavne neodôvodnený a nepreskúmateľný, pričom nevychádzal z výsledkov dokazovania na hlavnom pojednávaní. Obžalovaní v chronologickej nadväznosti podané odvolanie viackrát doplnili. Vzhľadom na uvedené obžalovaní navrhli, aby najvyšší súd podľa § 321 ods. 1 písm. a), b), c), d) a e) Trestného poriadku rozsudok špecializovaného trestného súdu v celom rozsahu zrušil a podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju znovu prejednal a rozhodol. Odvolanie prokurátora a odvolanie poškodeného navrhli obžalovaní podľa § 319 Trestného poriadku zamietnuť.

6. Poškodený v odvolacej argumentácii namietal najmä neuvedenie výšky trestným činom skutočne spôsobenej a poškodeným vyčíslenej škody v popise skutku obsiahnutého vo výroku rozsudku špecializovaného trestného súdu a nepriznanie jej náhrady poškodenému, hoci podľa jeho názoru výška škody jednoznačne vyplynula z dôkazov zadokumentovaných v spisovom materiáli. Poškodený navrhol, aby odvolací súd podľa § 321 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku zrušil rozsudok špecializovaného trestného súdu vo výroku o náhrade škody a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku rozhodol tak, že poškodenému prizná náhradu škody v sume 2 391 877 eur.

7. Odvolania obžalovaných, prokurátora a poškodeného odvolací súd zamietol napadnutým uznesením s poukazom na § 319 Trestného poriadku ako nedôvodné. Najvyšší súd dospel k záveru, že vzhľadom na vykonané dôkazy bolo v posudzovanej veci nepochybne preukázané, že skutky, ktoré sa dávajú obžalovaným za vinu, sa stali tak, ako ich ustálil špecializovaný trestný súd, a že ich spáchali práve obžalovaní. Odvolací súd odôvodnenie napadnutého uznesenia systematicky rozdelil na argumentačné línie týkajúce sa otázky viny, otázky trestu a nároku na náhradu škody.

8. K otázke viny obžalovaných odvolací súd sumarizoval, že „zo spáchania skutkov tak, ako ich ustálil súd prvého stupňa, sú obžalovaní usvedčovaní najmä závermi znaleckého dokazovania z odboru Písmoznalectvo, odvetvia Ručné písmo, z odboru Ekonómia a manažment, odvetvia Účtovníctvo a daňovníctvo, odboru Prírodovedného skúmania a kriminalistických analýz, odvetvia Kriminalistické skúmanie ručného písma a podpisov a odboru Prírodovedného skúmania a kriminalistických analýz, odvetvia Kriminalistické skúmanie dokumentu, obsahom svedeckých výpovedí svedkov [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted] a viac – menej okrajovo aj svedkov [redacted], [redacted] a obsahom listinných dôkazov, najmä notárskej zápisnice zo 4. júla 2016, zmlúv o prevode obchodného podielu medzi [redacted] a [redacted] z 10. decembra 2020, medzi [redacted] a [redacted], z 8. októbra 2001, medzi obžalovaným [redacted] a spoločnosťou [redacted] z 28. septembra 2000, zmluvou o kúpe cenných papierov z 30. júna 2000 a ďalších“.

9. Pokiaľ ide o otázku trestu, najvyšší súd dôvodil, že „prihliadajúc najmä na jednotlivé hľadiská ukladania trestu vyplývajúce z ustanovenia § 34 Trestného zákona, ktorými sú spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútky, príťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti, osoba páchatel'a, jeho pomery a možnosti jeho nápravy, majú na zreteli aj účel trestu vyplývajúci z ustanovenia § 34 ods. 1 Trestného zákona, a to ochranu spoločnosti pred obžalovaným tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život, ako aj odradenie iných od páchania trestných činov a vyjadrenie morálneho odsúdenia páchatel'a spoločnosťou, dospel najvyšší súd k záveru, že súd prvého stupňa postupoval správne aj pri ukladaní trestu a ním uložený trest obom obžalovaným je trestom zákonným a primeraným tak z hľadiska individuálnej, ako aj generálnej prevencie“. Prokurátorom formulovanej požiadavke na uloženie trestu prepadnutia majetku sťažovateľovi odvolací súd nevyhovet s poukazom na nedostatok podkladov pre učinenie takého rozhodnutia, dostatočnosť uložených trestov z hľadiska generálnej a individuálnej prevencie a nedostatok iných okolností prípadu (§ 58 ods. 1 Trestného zákona), ako aj nenaplnenie normatívnych podmienok uvedených v § 58 ods. 2 Trestného zákona.

10. Nevyhovenie odvolaniu poškodeného odôvodnil najvyšší súd skutočnosťou, že poškodený si v rámci náhrady škody uplatňoval trovy konania, ktoré nepredstavujú škodu priamo súvisiacu so spáchaným trestným činom. Najvyšší súd v systematickej nadväznosti akcentoval, že trovy konania sú upravené normami procesného práva a náhrada škody má svoj základ v hmotnom práve. Ide teda o dva rozdielne právne inštitúty, ktoré sa v zásade neprelínajú. V tejto súvislosti špecializovaný trestný súd správne aplikoval aj § 557 a § 558 Trestného poriadku, v zmysle ktorých o povinnosti na náhradu trov poškodeného a ich sume rozhoduje predseda senátu súdu prvého stupňa po právoplatnosti rozsudku.

III.

Argumentácia sťažovateľa

11. Porušenie svojich práv v súvislosti s postupom a napadnutým uznesením sťažovateľ vidí v nemožnosti vypočutia viacerých svedkov a znalcov v konaní pred súdom, konkrétne svedkyne [REDAKOVANÉ], svedka [REDAKOVANÉ], znalca [REDAKOVANÉ], zástupcu znaleckej organizácie KEÚ, znalca [REDAKOVANÉ] a znalcov z [REDAKOVANÉ]. Sťažovateľ poukazuje na kritériá potrebné pre posúdenie toho, či nevykonanie výsluchu primárne svedka je zlučiteľné s čl. 6 ods. 1 a 3 písm. d) dohovoru, t. j. (i) či ide o dostatočný dôvod, ktorý by odôvodňoval neprítomnosť svedka v trestnom konaní pred súdom, (ii) či výpoveď svedka je podstatným usvedčujúcim dôkazom a (iii) či boli v danej veci prítomné dostatočné „vyvažovacie“ faktory. Tieto kritériá následne sťažovateľ analyzuje samostatne, najskôr vo vzťahu k svedkom, následne vo vzťahu k znalcom.

12. Sťažovateľ je názoru, že v danej veci neexistuje dostatočný dôvod, ktorý všeobecné súdy viedol k nevypočutiu avizovaných svedkov, pričom poukazuje na prezumpciu dôležitosti výpovede svedkov prokuratúry. Pokiaľ ide o posúdenie dôležitosti výpovede svedkov, sťažovateľ je názoru, že ide o svedkov, ktorí rozhodujúcim spôsobom prispeli k ustáleniu jeho viny, pričom právo na vypočutie svedka v zmysle čl. 6 ods. 1 v spojení s čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru nemožno interpretovať len ako právo na formálne vypočutie svedka, ale i ako právo na spochybnenie vierohodnosti svedka prokuratúry. Čo sa týka posúdenia existencie „vyvažovacích“ faktorov, sťažovateľ ich konkretizuje napríklad do podoby ustálenia, či obvinený alebo jeho obhajca mal alebo nemal príležitosť vypočúvať osobu v prípravnom konaní, či sa tohto práva vzdal, prípadne aký je jeho postoj pri čítaní svedeckej výpovede na hlavnom pojednávaní. Sťažovateľ sa následne zaoberá svedeckými výpoveďami [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] z prípravného konania, pričom poukazuje na ich nezákonnosť. Zo sťažnostnej argumentácie rezultuje, že sťažovateľ nemal možnosť osobne participovať na výsluchu týchto svedkov v prípravnom konaní, preto sa logicky nemohol tohto práva vzdať. Sťažovateľ upriamuje pozornosť na absenciu možnosti obhajcov klásť svedkyňi [REDAKOVANÉ] otázky a nekvalitu tlmočenia pri výsluchu svedka [REDAKOVANÉ]. Ďalej sťažovateľ podotýka, že o námietkach voči položeným otázkam v rámci výsluchu svedkyne [REDAKOVANÉ] dosiaľ nik nerozhodol, pričom na predmetnom výsluchu nebol prítomný tlmočník. Z uvedených dôvodov je predmetný výsluch podľa mienky sťažovateľa vykonaný nekontradiktórnym spôsobom a v rozpore s vnútroštátnou úpravou. V nadväznosti na to poukazuje na skutočnosť, že k čítaným výpoveďiam z prípravného konania zaujal na hlavnom pojednávaní aktívny postoj, pričom mal v úmysle vypočuť predmetných svedkov nielen k okolnostiam, ku ktorým vypovedali v prípravnom konaní, ale aj k tým, ku ktorým neboli v rámci prípravného konania vypočutí.

13. Nadväzne sťažovateľ formuluje názor o nekonzistentnosti napadnutého uznesenia, pretože úvahy najvyššieho súdu o irelevantnosti výpovede svedkyne [REDAKOVANÉ] sú nepresvedčivé. Podľa názoru sťažovateľa ak odvolací súd z výpovede tejto svedkyne nevychádzal, nie je zrejmé, z akého dôvodu sa odvoláva na obsah výpovede produkovanej v prípravnom konaní.

14. Pokiaľ ide o znalecké dokazovanie, sťažovateľ v prvom rade uvádza, že pojem „svedok“ má v kontexte čl. 6 ods. 1 a 3 písm. d) dohovoru autonómny význam, pričom zahŕňa aj znalca. Poukazuje na skutočnosť, že odborné stanovisko [REDAKOVANÉ] a znalecký posudok KEÚ

boli na hlavnom pojednávaní len prečítané bez toho, aby boli znalci vypočutí. Zo sťažostnej argumentácie ďalej vyplýva nespokojnosť s nevypočutím znalcov sťažovateľa.

15. Ďalšie sťažostné argumenty súvisiace so znaleckým dokazovaním sa upínajú na závery znalkyne [REDAKOVANÉ] a znalkyne [REDAKOVANÉ]. Sťažovateľ prezentuje názor, že znalkyňa [REDAKOVANÉ] uviedla evidentne nesprávny záver a niekoľko desiatok kópií a skenov podpisov vyhlásila za originály. Príklon odvolacieho súdu na stranu tejto znalkyne bol podľa mienky sťažovateľa arbitrárny. Sťažovateľ vytýka orgánom činným v trestnom konaní a súdom nedostatok súčinnosti pri zabezpečení porovnávacieho materiálu potrebného na znalecké skúmanie znalcom obhajoby. Sťažovateľ je ďalej názoru, že odvolací súd „odobril“ pochybenia znalcov prokuratúry [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ].

16. Podaním adresovaným ústavnému súdu z 18. novembra 2021 sťažovateľ ústavnú sťažnosť doplnil (ďalej len „doplnenie ústavnej sťažnosti“). V doplnení sťažovateľ vo svetle práva Európskej únie a Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) opätovne poukázal na nedostatok zákonnosti výpovede svedkyne [REDAKOVANÉ] a svedka [REDAKOVANÉ], ktoré boli realizované v prípravnom konaní.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

17. Podľa argumentačných línií prezentovaných v ústavnej sťažnosti je jej podstatou námietka porušenia práv zakotvených v čl. 6 ods. 1 a 3 písm. d) dohovoru napadnutým uznesením a konaním, ktoré mu predchádzalo. Sťažovateľ v podstatnom dôvodí (i) nemožnosťou vypočutia viacerých svedkov a znalcov, (ii) nedostatkom konzistentnosti napadnutého uznesenia, (iii) deficitom zákonnosti výpovede svedkyne [REDAKOVANÉ] a svedka [REDAKOVANÉ] z prípravného konania, (iv) neposkytnutím súčinnosti orgánmi verejnej moci vo vzťahu k zabezpečeniu dôkaznej matérie sťažovateľom a napokon (v) námietkou správnosti záverov znalkyne [REDAKOVANÉ]. Popritom sťažovateľ v náznakoch formuluje aj úvahy o nedostatku odôvodnenia napadnutého uznesenia najmä v súvislosti s tvrdeným prihliadnutím odvolacieho súdu len na znalecké dokazovanie realizované prokuratúrou, ako aj na „odobrenie“ zjavných pochybení znalcov prokuratúry poukazom na to, že ide o znalcov zapísaných v zozname znalcov.

18. Ústavnú sťažnosť sťažovateľa ústavný súd predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

19. Ústavný súd zistil, že ústavnú sťažnosť treba vo vzťahu k označeným ustanoveniam dohovoru odmietnuť sčasti pre neprípustnosť podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde a sčasti pre zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) tohto zákona.

20. V úvode považuje ústavný súd za potrebné vysporiadať sa s otázkou prípustnosti ústavnej sťažnosti.

21. Pre deficit právomoci ústavného súdu je podľa názoru ústavného súdu potrebné odmietnuť ústavnú sťažnosť v dôvodoch založených na kritike nedostatočnosti odôvodnenia napadnutého uznesenia. Hodnotenie dôkazov alebo iná skutková okolnosť z hľadiska vysporiadania sa súdu s jej obsahom v odôvodnení rozhodnutia (tak ako pokiaľ ide o akúkoľvek inú otázku podstatnú pre meritórne rozhodnutie súdu) je obvineným uplatniteľné v dovolacom konaní ako námietka z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (nejde o primárne hodnotenie dôkazov, ako je to vysvetlené v náleze ústavného súdu vo veci sp. zn. IV. ÚS 546/2020, aktuálne publikovanom aj v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky za rok 2021; táto judikatúra existovala už v čase podania ústavnej sťažnosti). V zmysle princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy poskytuje ústavný súd ochranu základným právam za podmienky, ak o ich ochrane nerozhoduje iný súd, resp. iný orgán. Proti napadnutému uzneseniu mohol sťažovateľ v predmetných aspektoch podať dovolanie, čo dosiaľ nevykonal. Existencia opravného konania nepripúšťa možnosť ústavného súdu rozhodovať o napadnutom uznesení v rozsahu dôvodov reflektujúcich nespokojnosť sťažovateľa s jeho odôvodnením, keďže dovolanie predstavuje účinný právny prostriedok ochrany práv sťažovateľa (m. m. napr. II. ÚS 345/2020, III. ÚS 420/2021). Preto v tejto časti ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť ako neprípustnú podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

22. V nadväznosti na uvedené ústavný súd len na okraj dodáva, že sťažovateľ pritom dovolanie stále môže podať, keďže lehota na podanie dovolania v prospech obvineného je tri roky od doručenia rozhodnutia obvinenému (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku).

23. K záveru o neprípustnosti ústavnej sťažnosti ústavný súd dospel aj pri posudzovaní sťažnostnej námietky o nedostatku súčinnosti orgánov činných v trestnom konaní a súdu pri znaleckom dokazovaní. Ak totiž orgány činné v trestnom konaní mali odoprieť originály listín s porovnávacími podpismi obžalovaného [REDAKOVANÉ] na vypracovanie znaleckého posudku znalkyňou obhajoby a podľa sťažovateľa tým bolo porušené právo na spravodlivý proces, potom ústavný súd dodáva, že charakterizovaný postup orgánov činný v trestnom konaní priamo súvisí s právom sťažovateľa na obhajobu, keďže v dôsledku namietaného vadného postupu znalkyňa obhajoby „nemohla predložiť vlastné znalecké skúmanie“ (str. 18 ústavnej sťažnosti).

24. Pokiaľ ide o sťažnostné námietky, ktoré sa neupínajú na deficit odôvodnenia napadnutého uznesenia, ústavný súd považuje za potrebné vyjadriť sa najskôr k nevy počutiu svedkyne [REDAKOVANÉ] a svedka [REDAKOVANÉ] v trestnom konaní pred súdom. V predmetnej súvislosti je ústavný súd toho názoru, že sťažovateľ do ústavnej sťažnosti v podstatnom len recipuje argumentáciu, ktorú prezentoval v odvolacom konaní. V nadväznosti na uvedené neuniklo pozornosti ústavného súdu, že predmetné argumentačné línie nezostali bez poskytnutia odpovede zo strany odvolacieho súdu. Ústavný súd považuje na tomto mieste za potrebné poukázať na relevantnú časť odôvodnenia napadnutého uznesenia. Najvyšší súd podotkol, že v kontexte čl. 6 ods. 1 dohovoru je úlohou súdu zhodnotiť celkovú spravodlivosť trestného procesu. V systematickej nadväznosti poukázal na početné rozhodnutia ESLP, pričom v kontexte dosiaľ nazhromaždenej dôkaznej matérie prezentoval názor, že výpoveď oboch svedkov nepredstavuje rozhodujúci prvok pre ustálenie viny sťažovateľa. Najvyšší súd sa subsidiárne vyjadril aj k možnostiam (prostriedkom) zabezpečenia participácie oboch svedkov na trestnom konaní, keď argumentoval závažnosťou stíhanej trestnej činnosti, potrebou naplnenia záujmu verejnosti a poškodeného na riadnom stíhaní trestnej činnosti a hospodárnosťou trestného konania.

25. Pokiaľ ide o namietanú nekonzistentnosť napadnutého uznesenia upínajúcu sa na prezentované svedecké výpovede, sťažovateľovi podľa názoru ústavného súdu uniká jedna podstatná okolnosť, a to, že najvyšší súd sa týmto dôkazom venuje výlučne pre úplnosť (strana 88 napadnutého uznesenia). Ani v tomto prípade evidentne nejde o rozhodujúce faktory, na ktorých by všeobecné súdy zakladali rozhodnutie. Ak teda sťažovateľ nekonzistentnosť napadnutého uznesenia vidí v tom, že najvyšší súd na jednej strane konštatoval, že svedectvá [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] neboli rozhodujúce, no na druhej strane sa im hodnotiaco venuje, potom ústavný súd predmetnú sťažostnú námietku vyhodnocuje ako smerujúcu výlučne voči odôvodneniu rozhodnutia, nie voči jeho výroku. Výrok atakovaný ústavnou sťažnosťou (i jemu predchádzajúceho rozsudku špecializovaného trestného súdu) je však založený na iných dôkazoch, ktoré najvyšší súd vymedzil na strane 63 napadnutého uznesenia, pričom medzi ne svedecké výpovede [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] nezahrnul. Preto ani argumentáciu na strane 11 ústavnej sťažnosti, podľa ktorej boli obe sporné svedecké výpovede rozhodujúce pre ustálenie viny sťažovateľa z dôvodu, že najvyšší súd poukazoval na obsah ich výpovede, ústavný súd nepovažuje za dôvodnú. Skutočnosť, že vykonanie týchto dôkazov navrhoval samotný prokurátor, rovnako nemožno vyhodnotiť ako preukazujúcu ich zásadnú relevanciu pre rozhodnutie v merite, ktoré patrí výlučne konajúcemu súdu.

26. Sťažovateľ ďalej argumentuje nemožnosťou čítania výpovedí svedka [REDAKOVANÉ] a svedkyne [REDAKOVANÉ] z prípravného konania na hlavnom pojednávaní pre deficit zákonnosti. Aj v tomto smere sťažovateľ v podstatnom preberá odvolacie argumentačné línie, pričom opätovne opomína relevantnú skutočnosť, a to, že na uvedené dôkazy odvolací súd napokon neprihliadol, pretože vina sťažovateľa bola beztak spoľahlivo preukázaná inými dôkazmi. Inak povedané, na podklade týchto výpovedí nebola vyslovená sťažovateľova vina.

27. Vo vzťahu k absencii vykonania ďalších dôkazov považuje ústavný súd za potrebné opätovne upriamiť pozornosť sťažovateľa na odôvodnenie uznesenia najvyššieho súdu. Pokiaľ ide o znalca [REDAKOVANÉ], najvyšší súd podotkol, že vykonanie tohto dôkazu nepovažoval za potrebné preto, lebo závery, ku ktorým tento znalec dospel, sú v podstate zhodné so závermi, ku ktorým dospela znalkyňa [REDAKOVANÉ]. Najvyšší súd podotkol, že vykonanie tohto dôkazu nemôže prispieť k objasneniu veci, pretože sa týka okolností, ktoré bolo možné zistiť inými, už skôr vykonanými dôkazmi. V obdobnom duchu sa najvyšší súd vysporiadal aj s návrhom na vypočutie znalca [REDAKOVANÉ] a znalcov [REDAKOVANÉ] (nedostatok jednoznačnej výpovednej hodnoty, kvalifikácia dôkazu ako dôkazu nezásadného významu).

28. Súhrnne k už analyzovaným sťažnostným námietkam ústavný súd v súlade so svojou rozhodovacou praxou uvádza, že rozhodnutie o tom, ktorým návrhom na vykonanie dokazovania súd vyhovie, je na súde. Uplatňovanie práva podľa čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru je v zásade prenechané na úpravu vnútroštátnych právnych poriadkov a posudzuje sa vo vzťahu k spravodlivosti celého konania. Inak povedané, vykonanie a vyhodnotenie dôkazov odlišne od predstáv obžalovaného nepredstavuje porušenie platnej právnej regulácie. Bolo výlučne na zvážení všeobecných súdov, vykonanie ktorého z dôkazov malo pre rozhodnutie vo veci podstatný význam a vykonanie ktorého, naopak, nebolo právne významné. Ústavný súd na tomto mieste konformne s rozhodovacou praxou najvyššieho súdu, ktorú si v konaní o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy osvojuje (napr. III. ÚS 256/2018, III. ÚS 358/2018), upriamuje pozornosť sťažovateľa na to, že pre vydanie rozhodnutia v trestnom konaní

nie je podstatné, koľko dôkazov je vykonaných, ale aká je ich dôkazná sila (*argumenta ponderantur, non numerantur*).

29. V naznačených intenciách ústavný súd konkretizačne dodáva, že v súlade s dohovorom je odmietnutie výsluchu svedkov, ak nemožno očakávať, že ich výsluch bude podstatný. Dohovor v súvislosti s odmietnutím svedkov nestanovuje požiadavku odôvodnenia takéhoto postupu (KARPENSTEIN, U., MAYER, F. Konvention zum Schutz der Menschenrechte und Grundfreiheiten. Kommentar. C. H. Beck, München 2015, s. 228; m. m. napr. III. ÚS 437/2021).

30. Z uvedených východísk treba vychádzať aj vo vzťahu k námietke sťažovateľa o nevykonaní výsluchu znalcov, ktorý navrhoval. Nedostatok možnosti obhajoby predložiť znalecký posudok proti znaleckému posudku obžaloby môže za určitých okolností viesť k porušeniu práva na rovnosť zbraní podľa čl. 6 dohovoru (GRABENWARTER, C., PABEL, K. Europäische Menschenrechtskonvention. Ein Studienbuch. C. H. Beck, München 2015, s. 569). Sťažovateľovi však nebola odňatá možnosť predložiť znalecký posudok. V tom, že znalecký posudok bol vykonaný ako listinný dôkaz a znalec obhajoby nebol vypočutý, nemožno vidieť porušenie práv sťažovateľa podľa čl. 6 dohovoru.

31. Pokiaľ ide o námietku nesprávnosti záverov znalkyne [REDAKOVANÉ], najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol, že hoci znalkyňa predmetné listiny označila chybné za originály, súčasne deklarovala, že skúmanie sporných podpisov v kópii nemalo vplyv na závery podaného znaleckého posudku, ktoré by neboli iné ani za situácie, že by sporné podpisy v kópii k dispozícii nemala. V nadväznosti na uvedené najvyšší súd prezentoval mienku, že neschopnosť presne definovať, s akými materiálmi znalkyňa pracovala, nespochybňuje schopnosť podať znalecký posudok, ale svedčí skôr o nedostatočnej príprave na výsluch, čo na výsledok znaleckého skúmania nevlýva.

32. K argumentácii sťažovateľa prezentovanej v doplnení ústavnej sťažnosti ústavný súd opätovne podotýka, že z dôkazov, ktorých sa predmetné doplnenie týka, všeobecné súdy nevychádzali. Vinu sťažovateľa ustálili kategoricky a jednoznačne aj bez prihliadnutia na ne. Preto ani argumentácia v doplnení ústavnej sťažnosti nie je spôsobilá viesť k jej prijatiu na ďalšie konanie.

33. V závere k sťažovateľom prezentovaným námietkam ústavný súd uvádza, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery všeobecného súdu tak môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len v tom prípade, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňovateľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. napr. I. ÚS 4/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, II. ÚS 67/04, II. ÚS 219/2019, III. ÚS 581/2015).

34. Ústavný súd teda zdôrazňuje, že pri posúdení napadnutého uznesenia nebolo jeho úlohou preskúmať správnosť skutkových a právnych záverov, o ktoré najvyšší súd ako súd odvolací oprel svoje rozhodnutie. Úloha ústavného súdu sa v danom prípade obmedzila na posúdenie otázky, či sa najvyšší súd s právne relevantnou argumentáciou sťažovateľa (prezentovanou v uplatnenej sťažnosti a súčasne aj v ústavnej sťažnosti) vysporiadal adekvátne a preskúmateľne a či sú tak dôvody jeho rozhodnutia ústavnoprávne akceptovateľné. V tomto zmysle ústavný súd tak, ako je už uvedené, ustálil, že najvyšší súd poskytol sťažovateľovi relevantné odpovede na ním produkované argumentačné línie. Z uvedeného dôvodu nebolo možné napadnuté uznesenie kvalifikovať ako ústavnoprávne neakceptovateľné vo vzťahu k sťažovateľom formulovaným dôvodom jeho ústavnej sťažnosti sťažnostnej námietke. Preto ústavný súd nemá žiadny dôvod na to, aby zasahoval do záverov najvyššieho súdu vyslovených v napadnutom uznesení.

35. Ústavný súd so zreteľom na uvedené pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti dospel k zisteniu, že sťažovateľom napadnuté uznesenie nesignalizuje možnosť porušenia práv a slobôd sťažovateľa uvedených v záhlaví tejto ústavnej sťažnosti, z čoho rezultuje, že dôvodnosť ústavnej sťažnosti nie je potrebné preskúmať po jej prijatí na ďalšie konanie. Vo zvyšnej časti preto ústavnú sťažnosť ústavný súd odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

36. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi formulovanými v sťažnostnom petite (návrh na zrušenie napadnutého uznesenia, vrátenie veci na ďalšie konanie, ako aj návrh na priznanie náhrady trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. mája 2022

Peter Straka
predseda senátu